

Burkina Faso

«És una Església jove que descobreix la novetat de l'Evangelí»

El jesuïta Agustín Goytisolo fa 46 anys que treballa pastoralment a l'Àfrica

Carme Munté

El jesuïta Agustín Goytisolo té 78 i en fa 46 que és a l'Àfrica. Moltes experiències viscudes al Txad i a Burkina Faso que li han permès conèixer de primera mà les necessitats i les possibilitats del continent africà. En la seva visita recent a Barcelona, Goytisolo parla d'«esperança» en referir-se a l'Església africana.

Vostè vol comunicar la «revolució pacífica» de què va ser testimoni a Burkina Faso.

L'octubre del 2014, una manifestació protagonitzada per 100.000 ciutadans va marxar pacíficament en protesta contra 27 anys de govern corrupte del president Blaise Compaoré. La insurrecció ciutadana, que va comptar amb el suport de totes les forces vives —estudiants, sindicats, partits, Esglésies, etc.—, va fer que l'endemà Blaise Compaoré s'acabés exiliant a Costa d'Ivori. Des d'aleshores tenim un govern provisional fins que al setembre es convoquin les eleccions. És extraordinari quan hi ha consciència ciutadana i anhel de justícia social.

Ara parlava de Burkina Faso, però en realitat el seu primer destí va ser el Txad, ara fa 46 anys.

Acabada la formació al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès, el pare Pedro Arrupe, aleshores preposit general, va demanar voluntaris per al Txad. Hi vaig ser destinat l'any 1968 amb altres companys jesuïtes com Francesc Cortadellas o Ignasi Anzizu. Com la resta de països del Sahel, el Txad és molt pobre en recursos naturals i agricultura, ja que només hi plou durant cinc mesos. Vaig arribar a una missió totalment nova, disposat a veure, escoltar i aprendre. Vaig intentar aprendre la llengua, però no me'n vaig sortir.

La segona parròquia va ser Kyabé, i allí sí que va aconseguir aprendre l'idioma.

Sí, vaig passar un any estudiant la seva llengua, el *sara-kaba*, i me'n vaig sortir. En una parròquia rural si no coneixes la llengua no tens res a fer. D'altra banda, aquesta ha estat sempre una opció de la Companyia de Jesús. A la comunitat de Kyabé em vaig sentir molt acollit. Durant els nou anys que hi vaig ser em vaig dedicar a la formació dels catequistes i dels líders de comunitat. L'any 1984 tota la zona del Sahel va patir unes fams terribles. El problema era que no emmagatzemaven gra en previsió de l'època d'escassetat alimentària. Així, amb l'ajuda de Càritas, vam construir uns graners comunitaris i vam estructurar un reglament intern i una vigilància. Ha ajudat molta gent a distribuir el gra al llarg de l'any.

Del 1989 al 1997 va ser destinat a la zona de Guera, a la parròquia de Bitkine.

Sí, és una zona completament di-

Goytisolo amb membres de la Comunitat de Vida Cristiana.

Amb els malalts de sida a Ouagadougou.

ferent, és a la frontera amb el Darfur. En tinc un record meravellós. Vaig trobar-hi gent que patia molt i em vaig dedicar a la promoció social: biblioteca, escola, formació de catequistes... L'any 1994 vam viure una segona etapa de fam terrible. L'experiència prèvia va fer que ens ajuntéssim tots els veïns, musulmans i cristians, i poséssim en marxa nous graners. Vam començar amb uns deu graners i han arribat a construir-ne fins a dos-cents a tota la zona. Vint anys després encara funcionen, han salvat molta gent de la fam. Coses del Senyor!

I finalment Burkina Faso.

Als 60 anys vaig demanar un canvi

als superiors i em van proposar de fer un treball específic de formació en l'espiritualitat ignasiana organitzant recessos i exercicis. Després de cinc mesos de formació a Barcelona, vaig tornar al Txad, però hi havia poca demanda. L'any 2005 vaig arribar a Burkina Faso, un altre dels països que forma part de la Província d'Àfrica Occidental de la Companyia de Jesús. Allà dirigeixo el Centre d'Espiritualitat «PAAM Yòodo», situat a la capital, Ouagadougou. Es tracta d'un centre amb capacitat per a 70 persones i que organitza exercicis, recessos, trobades de grups, etc. Els cristians de la ciutat vénen cada vegada més al nostre centre espiritual, que s'omple de religioses i de laics.

Com és l'Església de Burkina Faso?

És una Església jove, dinàmica, que descobreix la novetat de l'Evangelí i que té set d'aprendre a pregar, etc. Nosaltres som dos jesuïtes, i prou feina tenim... És una Església amb una gran necessitat de formació. Això es veu, per exemple, davant d'un problema concret com és el celibat. Crec que la solució seria que el celibat fos opcional. Però el que cal també és formació. Com diu el papa Francesc, si no es té amistat molt profunda i personal amb el Senyor, i un tracte amb ell, si tens el cor buit, alguna cosa arribarà. Per això és tan important la formació espiritual que nosaltres oferim. A l'Àfrica hi ha molta oferta de tipus carismàtic, però no té gaire substància.

Per fer front a la pobresa extrema, des del 2008 ofereixen microcrèdits a les dones.

Sí, d'aquesta manera, aquestes mares poden donar de menjar a la família, ni que sigui un cop al dia. Als nens també els ajudem amb una petita quantitat per anar a l'escola. Un

altre dels projectes en què treballem és l'atenció a les persones portadores del virus VIH. L'equip responsable està integrat per dotze persones laiques. A més, el projecte ha estat finançat per amics i associacions de Barcelona com Dones Burkina i Mans Unides.

Gran part de la tasca és ajudar que el tractament amb antiretrovirals es faci correctament. L'eficàcia d'aquests medicaments està condicionada a la continuïtat, i per a molts és difícil per múltiples raons. Cal una ajuda, sigui en millor alimentació o amb un seguiment que mantingui la perseverança. També hem impulsat un centre d'acollida per a les persones en situació més precària.

«Vam construir graners comunitaris que han salvat molta gent de la fam»

«Cada vegada més cristians vénen al nostre centre d'espiritualitat ignasiana»